

Datum 2021-03-02
Diarier nr: FAST 2021-00322

Säkerhetsrådgivarna farligt gods
Västra Götalandsregion

Årsrapport 2020 - Farligt gods på väg inom Västra Götalandsregionen

Uppgifter om verksamheten

Västra Götalandsregionen
Regionens hus
462 80 Vänersborg
Organisations nr: 232100-0131

Västra Götalandsregionen bedriver verksamhet som innefattar hantering och transporter av farligt gods. Företagets huvudsakliga verksamhet: Sjukvård, tandvård, skolor, museum, transport och service, ny- och ombyggnadsprojekt, lokalförvaltning samt drift och underhåll.

Uppgifter om Säkerhetsrådgivarna

Namn: Hans Mattsson
Telefon: 070 - 78 00 124
E-post: hans.mattsson@vgregion.se
Västfastigheter

Namn: Jimmie Vikingsson
Telefon: 072 - 15 14 214
E-post: jimmie.vikingsson@vgregion.se
Västfastigheter

Namn: Robin Wang
Telefon: 070 - 78 02 876
E-post: robin.m.wang@vgregion.se
Regionservice, Regiontransporter

Ansvar

Samtliga verksamheter inom regionen som hanterar farligt gods (avsänder, lastar, lossar, omlastar, transporterar) ska ha tillgång till en Säkerhetsrådgivare för farligt gods, certifierad av MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Säkerhetsrådgivaren kan antingen vara anställd eller arbeta som konsult.

En Säkerhetsrådgivares huvuduppgifter är:

- Förebygga olyckor och tillbud
 - Skapa arbetsrutiner för farligt gods hantering
 - Implementera rutiner och regler
 - Rådgivning
 - Upprätta och insända eventuella olycksfallsrapporter till MSB
 - Ta fram utbildningsmaterial
 - Löpande kontrollera efterlevnaden av regler och rutiner
 - Skriva årlig rapport
 - Medverka vid upphandling av farligt gods material med mera
 - Bevaka nyheter gällande lagar och andra bestämmelser
 - Medverka till utveckling av mer miljöanpassade och kostnadseffektiva produkter
 - Erfarenhetsutbyte med andra säkerhetsrådgivare i Sverige
-

Säkerhetsrådgivarna 2020

Under året har vi ingått i projektgruppen för två upphandlingar inom regionen: Förpackningar till farligt avfall och avfallsupphandling gällande hämtning, transport och slutlig hantering. Vi har också medverkat i utbildning av vård- och transportpersonal inom regionen. Samt tagit fram rutiner och instruktioner för regionens farligt gods arbete. Vi har hanterat avvikelser som uppkommit. Dessa har rapporterats in i ett system som heter Med Control eller i AM. Information har förmedlats ut via Intranät samt mejl och konsultation via telefon. Gällande regler och andra styrande dokument finns på Säkerhetsrådgivarnas Intranät sida.

Säkerhetsrådgivarens kommentar:

Regionen har för tillfället inte någon riktig plan eller målsättning gällande farligt gods arbetet. Detta behövs tas fram för farligt godsarbetet i regionen. En anledning är att regionen med sina 55 000 anställda och många olika verksamheter styrs av sina egna politiska beslut. Det är ingen som tar det övergripande ansvaret.

Uppgifter om farligt gods verksamhet

Västra Götalandsregionen avsänder, transporterar och är mottagare av farligt gods. Regionen hanterar farligt gods för klasserna 1.4, 2, 3, 4, 5, 6, 8 och 9 (klass 7 radioaktivt hanteras ej). Inköp av varor som är farligt gods transporteras för det mesta som begränsad mängd i konsumentförpackning. Resterande transporter av farligt gods transporteras som värdeberäknad mängd.

Transport av farligt gods varor (ej avfall) under 2020:

Begränsad mängd – ca 525 000 liter (var av ca 85 % Handsprit/Desinfektion)
Värdeberäknad mängd – ca 55 936 liter (bl a UN1987 Alkoholer, n.o.s, 3, UN1824 Natriumhydroxid, 8).

Sammanställning av farligt avfall 2019 – 2020 i Västra Götalandsregionen

Avfallskod	Avfallsfraktioner	2020 kg/år	2019 kg/år	Differens 2020-2019
200117	Fotokemikalier inkl. röntgenfilm	15	275	-260
200126	Transmissions- transformator- och motorolja utan PCB	1 849	625	1 224
180106	Ospecificerade Lab, kem och hårdplaster	4 083	1 200	2 883
170403	Amalgamrester, bly och övrigt kvicksilverhaltigt avfall utom ljuskällor	13	29	-16
140603	Lösningsmedel	10 903	3 266	7 637
060106	Starka syror och konc avkalkningsmedel	40	1 811	-1 771
180106	Konc diskmedel och rengöringsmedel	1 653	6 494	-4 841
200127	Färg- tryckfärger, hartser och limavfall	4 581	3 792	789
200126	Oljefast produktavfall typ trasor eller tom dunk	1 785	1 465	320
180106	Övrigt farligt avfall	27 731	14 262	13 469
200133	Blybatterier	4496	11088	-6 592
200133	Övriga Batterier	4745	2924	1 821
200135	Elektronikavfall	98478	112348	-13 870
200123	Vitvaror	24310	19662	4 648
180108	UN3249 Läkemedels avfall	191 042	242 396	-51 354
180102	UN3291 Human- och djurbiologiskt avfall	46 121	39 042	7 079
180103	UN3291 Smittförande avfall	959 616	855 831	103 785
180106	Formaldehyd	59 102	55 073	4 029
140603	Xylen (från t ex patolog Lab)	16 867	7 670	9 197
200121	Lysrör	3 017	4 115	-1 098
200121	Lågenergi-, kvicksilver-, halogen- och LED-lampor	2 781	854	1 927
	Summa	1 331 199	1 238 201	92 998

Tabellen visar siffror (röd text) för de avfallsfraktionerna som har ökat mest i mängd 2020 jämfört med året innan (statistik Västfastigheter). Fetstil, svart text visar i kolumn differens de fraktioner som har minskat mest i antal kg 2020 jämfört med året innan.

Sammanfattning av farligt avfall 2020 i Västra Götalandsregionen jämfört med året innan:

- Det farliga avfallet har ökat i mängd med 93 ton/år jämfört med 2019
- UN3291 Human/Djurbiologiskt och Smittförande avfall har ökat i mängd med ca 111 ton/år
- UN3249 Läkemedelsavfall har minskat i mängd med ca 51 ton/år

Vikt på förpackningar

Utav de ca 1200 ton/år av Läkemedel-, Human/Djurbiologiskt och Smittförande avfall som producerats och skickats iväg till slutlig behandling är ca 18 % (ca 216 ton) förpackningsmaterial av plast- och kartong.

Ett resursslöseri av material. Sverige har en hög säkerhet gällande förpackningar för farligt gods i klass 6 om man jämför med andra delar av världen. till exempel USA och Asien där man förpackar de här avfallet endast i en kraftig gul/röd säck. Se bild!

Säkerhetsrådgivarens kommentar:

Vi önskar mer tid för en fortsättning av de pilot-projekt som startade under 2019. Där vi tog fram en prototyp av en mer resursanpassad förpackning för smittförande avfall. Bestående av en kraftig säck och en godkänd pappkartong. Detta skulle minska resursanvändningen av plast, minska kostnaden för inköp av materialet samt även minska utsläppen i samband med förbränningen.

Risker/åtgärder

Risker som identifierats under året är Covid-19. Åtgärder har varit att ta fram hållbart material, bra instruktioner och rutiner för hantering av Covid-19. Ett pågående arbete är att säkerställa den interna hanteringen, transporten av farligt gods inne på sjukhusen samt även när vi lämnar det till vår avfallsleverantör. Målsättningen är att minimera risken för spridning av Covid-19.

Säkerhetsrådgivarens kommentar:

Instruktioner och rutiner behöver få en bättre spridning i regionen för att säkerställa hanteringen av Covid-19. Säkerhetsrådgivarna för farligt gods bör också ingå i den samverkansgrupp som finns inom regionen. Så att vi kan bidra med vår kunskap om klassificering, förpackning och etikettering gällande Covid-19.

Rutiner/Instruktioner

Följande har uppdaterats under året:

- Gällande regler för smittförande- och läkemedelsavfall i Västra Götalandsregionen
- Information gällande avfallshantering av Coronavirus.

Följande instruktion har arbetats fram under 2020:

- Ny hantering av Pacemaker avfall
- Ny förpackning för intertransport av kemikalier inne på sjukhusen (se bild)
Förpackningen är en återanvändningsbar låda som kan användas många gånger.

Utbildning

Enligt ADR-S 2019 kapitel 1.3 ska personer som är delaktiga i hanteringen av farligt gods genomgå en anpassad utbildning. Därför ska samtliga som hanterar farligt gods inom verksamheten genomgå den utbildning som Säkerhetsrådgivargruppen tagit fram. Utbildningen finns tillgänglig för alla anställda på regionens Intranät sida – Regiongemensamma regler om transport av farligt gods. Ca 100 personer genomförde utbildningen under 2020.

Säkerhetsrådgivarens kommentar:

Många verksamheter brister tyvärr i sitt uppdrag med att se till att ny- och befintlig personal utbildas löpande. Framtagning utav en ny utbildning pågår. Den kommer att bli kortare och mer personanpassad till hur man hanterar farligt gods. Vi hoppas att den ska vara klar under 2021.

Olyckor och tillbud

Olyckor och tillbud som händer i regionen ska rapporteras till regionens avvikelssystem Med Control. Under 2020 har det inträffat 4 tillbud som inte medfört några större konsekvenser på person, miljö eller inventarier.

1. Tillbud från 20-02-20. Formalinvätska läckte ut i bilen, lukten spreds in till kupén. Det var brist på absorberer för att suga upp vätska. Chaufför körde hem bilen till sin uppställningsplats men var påverkad i form av yrsel.

Åtgärder: Avsändaren informerades om instruktion och rutin.

2. Tillbud 20-07-06. Radioaktiv produkt från Sahlgrenska sjukhuset hamnade i EI-skroten. Stena AB i Halmstad upptäckte strålningen vid kontrollen av EI-skrots partiet. Strålsäkerhetsmyndigheten, vi säkerhetsrådgivare samt berörd avdelning på sjukhuset blev informerade av händelsen.

Åtgärder: Berörda enheter upprättade rapporter om händelsen. Föremålet som var radioaktivt togs omhand på ett riktigt sätt av Stena AB och skickades för slutlig omhändertagande. Rapport skickades till Strålsäkerhetsmyndigheten. Föremålet har inte använts på många år och sannolikheten att detta upprepas är nästan obefintlig.

3. Tillbud 20-10-28. En rapport från vår upphandlade avfallsleverantör visar att ett antal smittförande behållare har hamnat i containern för blandat avfall på Borås sjukhus.

Åtgärder: En undersökning startades med att bli fråga personal som hanterar avfall om de kände till orsaken till att de smittförande behållarna hamnat i containern. Men ingen kände till orsaken. De smittförande behållarna omhändertogs och lämnades till rätt slutlig behandling.

4. Tillbud 20-11-05. Renova, som är mottagare av de smittförande avfallet rapporterade störningar i den slutliga hanteringen av avfallsbehållarna. Locken på de ytterförpackningar som förvarar de smittförande avfallet faller av på bandet upp till förbränningen.

Åtgärder: Vi kontaktade tillverkaren av locket och bad dem ta fram ett nytt lock som har en högre kant. Detta för att locket ska sitta fast bättre på lådan. Efter att det nya locket togs fram, löste vi problemet.

Bild: Tillbud 2

Bild: Tillbud 3

Bild: Tillbud 4

Förändringar i verksamheten

Covid-19, som startade på allvar februari/mars, har påverkat all verksamhet i regionen. För att ge några exempel gällande Covid-19/farligt gods.

- Regionen förberedde sig att ta fram förpackningar, skyddsmaterial m.m.
- Ökat tryck på efterfrågad information.
- Transporter av Covid-19 prover ökade markant.
- På grund av belastningen av provhantering valde regionen att exportera prover till Danmark och Tyskland.

Under 2020 var det endast tre säkerhetsrådgivare kvar inom Västra Götalandsregionen som arbetade aktivt med farligt gods frågor. Under 2021 kommer det bara finnas två säkerhetsrådgivare kvar i regionen.

Gbg området håller på att gå över till Lab lådor i plast istället för papplådor gällande provtransporter (UN3373). Regionens alla verksamheter har gjort ett fantastiskt arbete med att bekämpa spridningen av Covid-19. Eftersom Covid-19 även kommer att fortsätta under 2021 är det viktigt att fortsätta arbetet med att se över alla rutiner, instruktioner, material m.m.